

EL PAISATGE DEL MES

4 | DE LA FALDA DEL PORT A LA VORA DEL DELTA

EL PAISATGE DE LA PLANA DEL BAIX EBRE-MONTSIÀ

ALLÀ ON ACABA el relleu més agrest del vessant marítim del massís del Port comença la mar. No pas la Mediterrània fèrtil, tan propera com ho és la desembocadura del gran riu d'aquestes terres, sinó l'extensa mar d'oliveres, estendard de l'eixarreja agricultura de secà que domina la superfície d'aquesta unitat. Així, aquesta plana de pendent suau —comprèn des dels contraforts del Port fins a les terrasses fluvials de l'Ebre— ha afavorit usos del sòl de caire rústic, amb un gran nombre de nuclis de població que comparteixen espai amb el paisatge de l'oli —amb Denominació d'Origen Protegida— i, secundàriament, amb el cultiu de cítrics, desenvolupat sobretot durant les últimes dècades. Camins ramaders, construccions de pedra seca —barraques, casetes de caça— i tot tipus de patrimoni històric conviuen amb arbres centenaris —alguns, de port i bellesa excepcional— i una etnologia ben singular. Les dinàmiques paisatgístiques, però, no sempre van en aquesta direcció harmònica: es percep l'abandonament del conreu en força zones i les transformacions de cultiu de secà a cultiu de regadiu, on l'abastiment d'aigua és possible, també han representat un punt d'inflexió. Els nombrosos

barrancs que travessen la unitat —la major part dels quals tenen les capçaleres al Port— desguassen a l'Ebre, directament o a través d'afluents, si bé una petita franja del sud pertany a la conca del riu de la Sénia. Aquest curs, que actua de xarxa administrativa d'un país que de fet continua sud enllà, és conegut pel nom del polèmic canal Xerta-Sènia, actualment inacabat.

Entre secans i barrancs

Des del punt de vista natural, són destacables els retalls de vegetació potencial que habiten les lleres d'alguns barrancs, i també les màquies i garrigues amb margalló, principalment als termes d'Ulldecona i la Sénia. A més, dos espais protegits s'estenen dins els límits d'aquesta unitat: el de Secans del Montsià i el dels Barrancs de Sant Antoni-Lloret-la Galera. Dos relictos d'una unitat que té el futur lligat al destí agrícola. **Albert Ruhi**

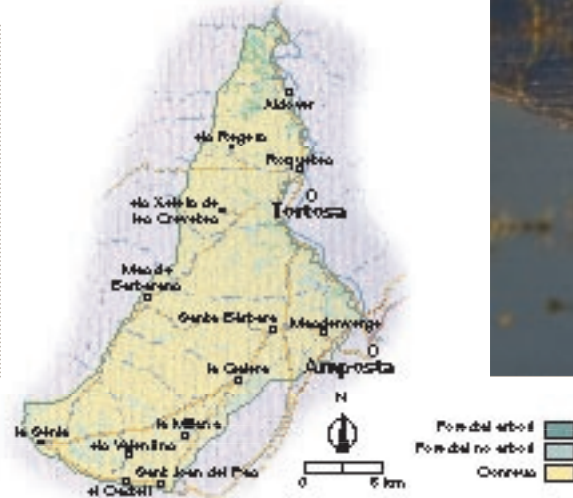
Plana del Baix Ebre-Montsià

Situació: Baix Ebre i Montsià. **Municipis:** Inclou els termes de Roquetes, Vinallop, Masdenverge, Santa Bàrbara, Mas de Barberans, la Galera, la Sénia, Ulldecona, Godall, Amposta, Aldover, Tortosa i Xerta. **Extensió:** 366 km². **Informació:** www.baixebre.cat/turisme

MIRADOR

El balcó del Montsià

Un dels millors punts des d'on gaudir d'aquest paisatge és en el seu límit occidental, a Mas de Barberans. Aquest mirador, situat a uns 420 metres d'altitud i batejat amb el nom de *balcó del Montsià*, ofereix una vista sobre bona part de la plana. ◀

Un tractor treballa als arrossars que s'estenen entre Sant Jaume d'Enveja i el Poblenu. De fons, la serra del Montsià.

MARIANO CEBOLLA